

УКРАЇНА У СВІТІ

УДК 94(477):314.743

Недошитко І.Р.

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА США У ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ (1991-2018 рр.)

Досліджено внесок діаспори у визнання Сполученими Штатами Америки незалежності України, з'ясовано вплив діаспори на розвиток міждержавного співробітництва, визначено її роль у захисті національних зовнішніх і внутрішніх інтересів її утвердженні Української держави на світовій арені.

Проаналізовано результати участі діаспори у зовнішньополітичній діяльності Української держави. У 2008 р. договірна база між Україною та США поповнилася надзвичайно важливим документом – Хартією про стратегічне партнерство та безпеку. За підтримки США українська сторона досягла прогресу у відносинах з НАТО, отримавши в квітні 2008 р. перспективу для членства, у грудні того самого року – аналогічний до ПДЧ формат подальшої підготовки до вступу в НАТО – Річні національні програми.

Наголошено, що основні напрями співпраці української діаспори з офіційними установами США відповідають внутрішнім і зовнішнім інтересам України. Конгресовий український кокус, Українська національна інформаційна служба, Український конгресовий комітет Америки, мережа інших організацій проводять активну діяльність, спрямовану на висвітлення основних проблем українців, забезпечення міжнародного іміджу України.

Ключові слова: зовнішня політика, двостороннє співробітництво, стратегічне партнерство, міжнародні організації.

Українська діаспора США, базуючись на національних традиціях, органічно засвоюючи цінності світової цивілізації, унікальний досвід, незважаючи на об'єктивні асиміляційні проблеми, відіграє помітну роль у динамічних процесах, що відбуваються в незалежній Україні. Підкріплена останньою, четвертою хвилею еміграції, вона є найкраще зорганізованою у США, що дає змогу вести мову про можливість її моральної, політичної, інформаційної, матеріальної, інтелектуальної підтримки.

Діаспора США має державних службовців, політиків, учених, митців і бізнесменів, що створює умови для впливу на суспільно-політичні установи країни перебування, на формування позитивного іміджу України. Підтримці міжнародного іміджу, зростанню ролі діаспори у прийнятті політичних рішень країни проживання допомагає розвинута мережа українських діаспорних інституцій, громадських структур. Як наголошував Надзвичайний і Повноважний Посол України у США О. Моцик, завдяки відданості й патріотизму до землі, яку багато з них навіть ніколи не бачили, але пронесли в серці та передали дітям і онукам любов до неї, українська громада США є вагомим чинником утвердження України в міжнародній спільноті [1].

Нинішня активна позиція діаспори щодо підтримки зовнішньополітичного курсу

України має глибокі коріння. Так, до проголошення незалежності представники різних українсько-американських організацій тісно співпрацювали з прихильниками українства у Конгресі США та з Комісією з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінська комісія) [2, с. 254].

Українська діаспора США успішно пролобіювала резолюції, що стосувалися прав людини, допомагала у створенні американської комісії з питань Голодомору в Україні. За активної діяльності американської діаспори були проведені слухання за участю колишніх дисидентів, які переїхали до США, а також щодо проблем Чорнобильської катастрофи [3, с. 379]. Позиція діаспори щодо церкви чітко окреслилася у контексті підготовки зустрічі президента США Р. Рейгана з М. Горбачовим. У планах американського керівника була вимога «...відновлення на Україні діяльності нині катакомбної української уніатської церкви, бо він не може не зважати на думку багатьох впливових осіб у Конгресі США» [4, арк. 147].

Після проголошення державної незалежності України, діаспора активно долучилася до процесу визнання нашої держави, бо США демонстрували підтримку прагненню М. Горбачова зберегти єдиний СРСР. Так, 1 серпня 1991 р. президент Дж. Буш виступив з промовою у Києві, у якій наголосив: «В Україні, в Росії, у Вірменії та країнах Балтії дух свободи процвітає... Але свобода не є те саме, що незалежність. Американці не будуть допомагати тим, хто пропагує самогубний націоналізм на основі етнічної ненависті. ... Так, багато американців українського походження згодні з зауваженням, що я зробив тут сьогодні» [5, с. 7]. Така заява не кореспондувалась із листом до президента США від УККА [6, с. 4]. Тому на виступ Дж. Буша в Києві була відповідна реакція української спільноти США. Щодо цього УККА висловив стурбованість: «... Ми були здивовані, коли президент завершив своє твердження, що американці українського походження підтримали його в цих зауваженнях...» [7, с. 3].

Одразу після проголошення незалежності 24 серпня 1991 р., УККА звернувся до уряду США з такою заявою: «Ми звертаємося до президента Дж. Буша і уряду Сполучених Штатів виявити беззастережну підтримку демократичних сил в Україні, встановленню прямих зв'язків та наданню допомоги в подоланні пережитків окупаційного режиму і зміцненні незалежності України у світовому товаристві демократичних держав» [5, с. 7]. І з відкритим листом до Дж. Буша звернулися також члени УНС, в якому пригадали президентові США, що він в 1974 р. і 1982 р. на конвенціях Українського народного союзу підтримував незалежницькі змагання України: «Ми закликаємо Вас, пане Президенте, публічно підтвердити цю поставу, визнати Україну незалежною державою і нав'язати з її урядом дипломатичні зв'язки» [8, с. 1].

Українська громада США усвідомлювала, що визнання незалежності України такою великою державою як США, потрібне, щоб забезпечити нашу країну від зазіхань сусідніх держав. Представники української діаспори шляхом

оприлюднення достовірних фактів сприяли, щоб незалежну Україну розглядали у світі, як запоруку стабільності в Європі, а не характеризували крізь призму політики Росії, яка прагне повернути її до зони свого впливу та повністю узалежнити [9, р. 8]. УККА відреагував на можливі територіальні претензії на українські землі з боку Росії: «...Територіальна цілісність незалежної України, як і будь-якої незалежної держави, повинна бути стурбованістю нашого уряду...» [6, с. 4].

УККА та інші організації у США формували громадську думку американського суспільства, організовуючи маніфестації, мітинги. Перший мітинг відбувся у Нью-Йорку 27 серпня 1991 р., а 22 вересня за сприяння УККА та УАКР було проведено одночасно три великі маніфестації у Вашингтоні, Чикаго і Лос-Анджелесі [10, с. 1]. Загалом представники ККДУ протягом 6 місяців три рази запрошували працівників і дорадників Білого Дому на дискусії до Вашингтону [11, с. 49].

Варто зазначити, що період здобуття та становлення незалежності України у 1991-1992 рр. характеризувався значною активізацією контактів між національно-демократичними силами і патріотичними українськими організаціями США. Надії на тривалу співпрацю у сфері державного будівництва й утвердження демократичних цінностей в Україні спонукали українські організації до надання значних фінансових пожертв, спонсорювання численних культурницьких ініціатив і проектів, лобювання українських національних інтересів перед урядом країни проживання, організації зустрічей з представниками української влади.

Так, 26-27 вересня 1991 р. голова Верховної Ради України Л. Кравчук здійснив робочий візит до США, а члени УККА посприяли тому, щоб відбулася його зустріч з президентом США Дж. Бушем [12, с. 1]. Темою розмови стали проблеми економіки, нуклеарної зброї, частина якої розміщена на території України. Однак про визнання незалежності України на цій зустрічі не йшлося [13, р. 1, 5].

Крім безпосереднього тиску на адміністрацію президента Дж. Буша, УККА звернувся до прихильників українства у Конгресі США. У жовтні 1991 р. була представлена резолюція УККА в обох палатах Конгресу США [14, р. 1, 16]. У відповідь члени Конгресу висловили сподівання, що президент визнає незалежність України і зробить кроки у напрямку створення дипломатичних відносин з нашою країною. Проте, президент США 30 листопада 1991 р. у телефонній розмові з М. Горбачовим запевнив його у наданні підтримки й вказав на потребу налагодження дружніх відносин з Україною та Росією [15, с. 333].

Зауважимо, що 1 грудня 1991 р. відбувся Всенародний референдум та вибори першого президента незалежної Української держави, а 3 грудня президент США Дж. Буш зателефонував до Л. Кравчука і привітав його з обранням на пост Президента України. Однак в офіційній заяві адміністрації США було

сказано, що «...США прагнуть мати з Україною різносторонні відносини, однак до встановлення дипломатичних відносин треба ще обговорити проблеми ядерної зброї на території України, її економіки і становища щодо прав людини» [16, р. 3, 12].

Українська діаспора і надалі змушена була лобювати інтереси України у сферах влади. Так, 6 грудня 1991 р. губернатор штату Нью-Джерсі Д. Флоріо у присутності численних представників української громади, урочисто підписав звернення, в якому закликав президента США Дж. Буша визнати незалежну Україну [17, с. 5].

Визнання США незалежності України відбулося 25 грудня 1991 р., через 7 годин після того, як М. Горбачов заявив про свою відставку [18, р. 1]. Відповідно, 3 січня 1992 р. було встановлено дипломатичні відносини між Україною та США [19, с. 30].

Першочерговим завданням молодій державі було відкриття посольств у країнах Великої сімки, а також в інших сусідніх країнах. На початок 1992 р. Україну визнало понад 120 держав світу [20, с. 4]. Відкриттю дипломатичного представництва у США посприяла українська діаспора.

Так, у січні 1992 р. відбулася перша зустріч новообраного Президента України Л. Кравчука з представниками української діаспори США. Під час спілкування голова ККДУ Б. Бурачинський запитав Л. Кравчука, чим діаспора США може найбільше прислужитись Україні. Л. Кравчук відповів, що насамперед необхідно створити дипломатичні представництва України у США та заручитись прихильністю з боку уряду цієї країни [11, с. 42].

Після зустрічі міністр закордонних справ України А. Зленко у листі до голови ККДУ Б. Бурачинського та заступника голови В. Баранецького уточнив прохання. Своє бачення ролі діаспори Президент України згодом задекларував під час виступу на Всесвітньому форумі українців, який проходив 21-24 серпня 1992 р. [21, арк. 76]. Наголошуючи на необхідності формування позитивного іміджу України у світі, Л. Кравчук зазначив, що узгоджені та динамічні дії державних і громадсько-політичних інститутів України з діаспорою допоможуть створити нашій державі належний імідж, показати її як велику силу прогресу і стабільності в Європі та світі [22, с. 7].

Основними завданнями Української держави у контексті формування її іміджу за кордоном були визначені такі: постійне інформування про події в Україні; завоювання якомога більшої кількості політичних союзників; розвиток інтересу країн світу до інвестування в Україну, торгівлі з нею та обміну науково-культурними досягненнями [22, с. 7].

З огляду на ці події ексекютива ККДУ приступила до реалізації прохань Президента Л. Кравчука та міністра закордонних справ А. Зленка. Б. Бурачинський, С. Кулик із місії України до ООН (представник інтересів України у Вашингтоні) та Є. Іванців (директор УНС у Вашингтоні) розпочали пошук приміщень для дипломатичних представництв. Пізніше до них

долучився Ю. Чопівський (місцевий підприємець). Приміщення згодом винайняли у центрі столиці і Держдепартамент США дав згоду на тимчасове використання його дипломатами України. За кошти, які виділив ККДУ, що становили 20 тис. дол., зроблено ремонт, а також закуплено меблі та необхідну оргтехніку [11, с. 44]. Так, 20 квітня 1992 р. Президент Л. Кравчук офіційно відкрив посольство України у столиці США. Першим послом України в США став О. Білорус.

Державний департамент США також погодився на початку вересня 1992 р. відкрити два окремі консульські представництва України у США, а саме в Нью-Йорку та Чикаго. 2-3 жовтня 1992 р. в Чикаго відбулося формальне відкриття першого консульства, яке мало обслуговувати такі штати: Айова, Висконсин, Ілліной, Індіана, Кензас, Міннесота, Мічиган, Небраска, Південна Дакота, Північна Дакота. Генеральним консулом призначено А. Олійника. Як зауважив кореспондент газети «Чикаго Триб'юн», «...відкрилися важливі ворота України на середній захід Америки, що є економічно потужним регіоном, а Україна для нього» [23, р. 3].

Для координації зусиль діаспори у справі дипломатичної підтримки, організації фінансової допомоги було створено низку структур і фондів. Так, приміщення, де розпочали роботу дипломатичні представництва України у США були орендованими. З ініціативи ККДУ створено ФПДПУ [24, с. 1], а 7 червня 1992 р. фундація організувала зустріч громади Нью-Йорка з послом у Вашингтоні О. Білорусом та представником посольства України в ООН В. Батюком у Народному Домі, якою започаткувала активну акцію збирання коштів для придбання приміщень для посольств і консульств в Америці.

Підсумком зусиль діаспори було 24 лютого 1993 р., коли трибундирований комплекс у Вашингтоні «Форрест-Марбурі Корт» офіційно посвячено та відкрито як посольство України в США. Присутній на урочистостях сенатор К. Перл зауважив, що «...сьогоднішня подія була неминучою для молодої української держави, яка намагається солідніше забезпечити собі місце серед вільних народів світу» [24, с. 1]. Очолював делегацію від України заступник міністра закордонних справ Ю. Рилач, який у своєму слові подякував українській громаді в США за постійну допомогу посольству [24, с. 1].

З огляду на те, що на кінець травня 1993 р. була запланована процедура купівлі будинку для генерального консульства України в Нью-Йорку, а до кінця серпня необхідно було виплатити повну суму грошей і ще зібрати 720 тис. дол., фундація 20 червня 1993 р. започаткувала окрему акцію для консульства, назвавши її «Український консульський фонд» [25, с. 3]. Для цієї специфічної частини акції фундації створено метрополітальний відділ, щоб провести збір коштів на Східному узбережжі Америки і сплатити якнайшвидше іпотечну позику. Головою комітету обрано В. Саленка.

Матеріальна підтримка діаспори дала змогу 5 березня 1994 р. відкрити генеральне консульство України в Нью-Йорку. Президент України Л. Кравчук

привітав присутніх такими словами: «...Із цього невеликого будинку буде вестися слава про велику державу на сході Європи – про Україну» [26, с. 3].

Впродовж 10 років діяльності ФПДПУ – від червня 1992 р. до 2002 р. – було зібрано 1,700 тис. дол. [27, с. 122]. За ці кошти уряд України викупив приміщення для дипломатичних представництв у Вашингтоні та Нью-Йорку. Громада Чикаго та інших штатів США, автономно від ФПДПУ, надала фінансову допомогу для сплати оренди, а пізніше купила приміщення для консульства у Чикаго.

Під час першого офіційного візиту Л. Кравчука до США 5-11 травня 1992 р. було закладено політичну і договірно-правову основу для розвитку міждержавних відносин [28, р. 97]. У результаті підписано заяву про американсько-українські відносини і розбудову демократичного партнерства, в якій зазначалося, що «...у політичній сфері ми намагатимемося захищати та поширювати цінності, які об'єднують нас в демократичну спільноту держав» [29, арк. 1]. Також під час візиту підписано «Угоду про торговельні відносини між Україною і США» [30], «Меморандум про взаєморозуміння між урядом України і урядом США» [31].

Головним питанням цього періоду була проблема набуття нашою державою без'ядерного статусу. Після розмови у Держдепартаменті США з послом з особливих доручень С. Телботтом, його заступником Е. Ейдельманом, співробітниками Держдепартаменту США У. Денверсом і Д. Креймером щодо без'ядерного статусу України 25 травня 1993 р. О. Білорус на прохання української діаспори зустрівся із керівниками провідних українських організацій США. У зустрічі взяли участь голова УНС У. Дячук, директор Вашингтонського офісу УНС Є. Іванців, голова УККА А. Лозинський, голова Українського британського союзу І. Олексин, заступник директора УНС Т. Галло, віце-президент УККА О. Бараник. Оцінюючи зустріч, керівники українських організацій зазначили, що за суттю політика США щодо України не змінилася. Крім того, вони спробували залучити діаспору до лобювання питань щодо здійснення ядерного роззброєння, хоча С. Телботт вказував на «багатовимірність» відносин двох країн. За повідомленнями сторін, представники Держдепартаменту недвозначно дали зрозуміти, що стан відносин між Україною і США залежатиме від ратифікації договорів СТАРТ-1 і ДНЯЗ [32, арк. 4].

З приходом до влади адміністрації Б. Клінтона в січні 1993 р. завдяки позиції впливових представників української діаспори в Конгресі США політика Білого Дому щодо України змінилася. Коли у 1994 р. Президент України Л. Кучма прибув з державним візитом до США, то, вітаючи його, президент Б. Клінтон назвав українського провідника «...посланцем наймолодшої європейської незалежної держави і водночас репрезентантом найстарішої світової нації» [33, с. 7]. Представники УАКР у листі до Президента України зазначили, що «...як і досі, ми вважаємо своїм почесним обов'язком, ...докладати всіх старань, щоб США вели приязну політику супроти України та давали їй повну

моральну та фінансову допомогу у розбудові нової незалежної держави Україна» [34, арк. 37].

Важливим етапом у розвитку двосторонніх відносин між Україною та США стало підписання у листопаді 1994 р. «Хартії українсько-американського партнерства, дружби і співробітництва», в якій зазначалося, що: «...визнаючи особливі зв'язки, що встановилися між двома країнами в результаті ролі американців українського походження, яку вони зіграли в розвитку США; уклали цю хартію для розбудови відносин між собою» [35, арк. 2-3].

Відмова України від ядерної зброї, приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї стало важливим етапом, на якому Україна здобула міжнародний авторитет і зробила важливий крок на шляху до поглиблення партнерських відносин зі США. Із 1995 р. розпочався постійний діалог між США та Україною. Під час візиту Б. Клінтона (травень, 1995 р.) підписано спільну заяву, за якою визнано Україну як державу з перехідною економікою [36, р. 97].

У жовтні 1996 р. під час візиту міністра закордонних справ України Г. Удовенка до Вашингтона Україна та США охарактеризували власні відносини як «стратегічне партнерство» [37, с. 1]. Посол України в США Ю. Щербак прокоментував цей політичний термін таким чином: «...стратегічне партнерство передбачає близькість, а в деяких випадках і тотожність цілей і оцінок міжнародної ситуації і водночас не виключає можливостей існування різних поглядів, розбіжностей, які вирішуються і налагоджуються під час активного діалогу» [38, с. 8].

У 1996 р. Україна посіла третє місце після Ізраїля та Єгипту за величиною виділеної зарубіжними країнами допомоги від Конгресу США. З цього приводу Г. Удовенко зазначив, що «...важлива роль нашої громади в ЗСА, яка допомогла в тому, що тепер Україна є третьою з черги, коли йдеться про підтримку ЗСА, і це Україні дуже на потребу» [39, с. 5].

У діяльності діаспори чималий сегмент складає популяризація матеріалів про життя українців у США, про суспільно-політичну ситуацію в Україні, та поширення цієї інформації на міжнародних форумах. Це знаходить практичне відображення у опублікуванні інформаційних матеріалів англійською мовою, статей українських авторів у зарубіжних ЗМІ, в залученні іноземних авторів до української інформаційної служби, підготовці спеціальних видань для мас-медіа, власних інформаційних видань, а також спеціальних видань, приурочених подіям, які відбулися в Україні.

У США створені українські інформаційні аналітичні центри, які відіграють значну роль у політичному та економічному житті країни. Це насамперед УНІС – представництво УККА у Вашингтоні, відкрите у 1977 р., яке представляє інтереси української американської громади в уряді США та подає своєчасну інформацію про Україну до академічних кіл Америки та засобів масової інформації та фундація «Україна-США», члени якої регулярно відвідують

аналітичні та деякі закриті урядові центри в США і мають дієві контакти з виконавчою та законодавчою гілками влади в американському уряді. Такі зустрічі забезпечують неформальний обмін ідеями та створюють умови для залучення представників української діаспори для розроблення зовнішньої політики щодо України [40, р. 9].

Варто зазначити, що кожні чотири роки в США проводяться конгреси українців Америки. У вітальній адресі учасникам і гостям XVII конгресу українців Америки, який відбувався 18 жовтня 1996 р. Президент України Л. Кучма наголосив: «...Ми високо цінуємо і Вашу діяльність, спрямовану на допомогу українському народові у розбудові своєї держави, зміцненні українсько-американських стосунків» [41, с. 478].

Зауважимо, що в Конгресі США створено КУК, завданнями якого є ознайомлення Сполучених Штатів та решти країн світу з позитивним образом України, завоювання якомога більшої кількості політичних союзників, сприяння розвитку міждержавних відносин. Особливо вагомою у його становленні була роль УККА, зокрема, президента Вашингтонського відділення УККА М. Савківа [42] та «Коаліції за безпеку та демократію в Україні», до складу якої увійшли фундація «Україна-США», УАКР, Вашингтонська група професіоналів, Українсько-американське екологічне товариство, Українсько-американська ділова рада та Українська федерація Америки [43, с. 11]. Завдання коаліції України полягало у налагодженні відносин української громади з Конгресом США і посольством України у Вашингтоні [44, с. 220]. На початку створення КУК до його складу входило близько двох десятків членів Палати представників. Станом на 2011 р. група нараховує понад 40 конгресменів як від республіканської, так і від демократичної партій [45].

Упродовж 2001-2004 рр. українській діаспорі доводилося використовувати усі можливості для поглиблення та розширення міждержавної співпраці. Приєднання до міжнародної антитерористичної коаліції після подій 11 вересня 2001 р., миротворчі акції Української держави створювали фундамент для нової атмосфери у відносинах. Так, 26 листопада 2001 р. за сприяння Ради з міжнародних відносин («Chicago Council of Foreign Relations»), організації «Вестерн НІС Ентерпрайзес Фунд» та відповідно до міжнародної програми міст-побратимів Чикаго-Київ (21 рік тому саме українська діаспора в Чикаго відіграла важливу роль у створенні комітету міст-побратимів Чикаго-Київ) організована зустріч з Б. Тарасюком, який виступив з доповіддю «Стратегічне партнерство Америки і України у світлі трагедії 11 вересня» [46, с. 4]. Україна разом з іншими державами взяла участь в антитерористичній коаліції, що сформувалася, забезпечивши «право перельоту над її територією військовим літакам та надавши право посадки у разі критичної необхідності на своїх трьох авіабазах» [47, с. 91].

У зустрічах з членами Конгресу США, як і з представниками Державного департаменту, І. Гавдяк та інші члени «Коаліції за безпеку та демократію в

Україні» наголошували, що крім «...нинішнього погіршення взаємин між Україною і США, Україна посідає стратегічне місце в Європі і що в інтересах Америки є, щоб Україна прямувала до Європи і НАТО, а не під вплив Росії» [44, с. 222]. Намагаючись «відновити» стратегічне партнерство, УККА співпрацював з Конгресом США, Адміністрацією президента США, а також із засобами масової інформації [48, с. 225].

З огляду на заангажованість інформації про Україну, через що втрачаються можливості доносити до світової спільноти правду про нашу державу, представники української діаспори долучилися до активної інформаційної діяльності у США. Громадська організація «Наше місто» запропонувала у 2002 р. провести Дні Києва в Нью-Йорку, «...що сприятиме підвищенню позитивного іміджу нашої держави в Сполучених Штатах Америки» [140, арк. 186]. Офіційний візит делегації Києва на чолі з міським головою О. Омельченком до Нью-Йорка відбувся з 6 грудня 2002 р. до 11 грудня 2002 р. Під час візиту 9 грудня 2002 р. відбулась зустріч у Департаменті поліції та транспорту Нью-Йорка, редакції щотижневика «Бізнесуїк». Під час зустрічі обговорювалися питання налагодження співробітництва між Києвом і Нью-Йорком щодо відродження пам'яток історії та культури у Києві [49, арк. 144], спорудження у Києві меморіалу Бабиного Яру. Однією з головних подій було відкриття виставки «Ренесанс Києва» [49, арк. 145].

У 2002-2003 рр. відбулося певне охолодження відносин між Україною та США внаслідок так званої справи «кольчуг» [50, арк. 14]. Наприкінці 2003 р. їх тональність почала мінятися. З'явилися нові позитивні аспекти двостороннього співробітництва, зокрема, в міжпарламентській співпраці. За ініціатииви членів КУК та Палати представників Конгресу США формується програма співпраці, яка передбачає обмін співробітниками апаратів законодавчих органів двох країн, а також парламентськими делегаціями та проведення відеоконференцій на різні теми. Так, делегація Конгресу США на чолі з президентом парламентської асамблеї НАТО конгресменом Д. Беройтером відвідала Україну наприкінці травня 2004 р., а 2 червня 2004 р. відбулась чергова українсько-американська відео конференція, у якій взяли участь народні депутати України та співголова групи сприяння Україні Палати Представників Конгресу США М. Каптур [50, арк. 15].

У період 4-7 квітня 2005 р. з ініціатииви УККА, провідних українських громадських організації було організовано привітальний комітет з нагоди візиту Президента України В. Ющенко до Вашингтону [51, с. 1, 3]. Одним з головних завдань комітету було надати візиту президента статусу державного. Проте, адміністрація Дж. Буша не погодилася на це. Попри активну діяльність громади, УККА та інших організацій, адміністрація погодилася лише на те, щоб рівень візиту підняти від робочого до офіційно-робочого. Тим не менше В. Ющенко зустрічався з Дж. Бушем упродовж чотирьох годин 5 квітня. Однією з найголовніших подій візиту було звернення В. Ющенко до зведеної

сесії Конгресу США. Така можливість є дуже почесною і рідко випадає іноземним лідерам. Сенатори та конгресмени вітали В. Ющенко стоячи, дехто з них мав на собі помаранчеві шарфи [52, с. 1]. У вересні 2005 р. Президент України В. Ющенко перебував з робочим візитом у Нью-Йорку для участі у відкритті 60 ювілейної сесії Генеральної Асамблеї ООН. Під час його перебування в Нью-Йорку УККА зорганізував Президентові України зустріч з редакторами «Time Warner Inc.» та у співпраці з багатьма крайовими організаціями української громади США – гала-бенкет на честь президента та його дружини [53, с. 298]. УККА також взяв участь у церемонії нагородження В. Ющенко Медаллю Свободи. Тисячі українців з округи Філадельфії прийшли привітати Президента України з почесною нагородою [54, р. 1, 6].

Українська громада посприяла візиту прем'єр-міністра України Ю. Єханурова (листопад 2005 р.) до Вашингтону. Основною темою переговорів були економічні та торговельні відносини між Україною та США. Прем'єр-міністр виступив на конференції «Американсько-український діалог в енергетичній сфері», співорганізаторами якої були УККА, КУК, Центр українсько-американських відносин та Американська рада закордонної політики [53, с. 298].

Активна інформаційна діяльність українських діаспорних установ зокрема на теренах ООН, сприяє поширенню правди серед представників міжнародних організацій, органів влади та мас-медіа країни щодо прагнення українського народу розбудувати власну незалежну державу. Колишній республіканський конгресмен від штату Пенсильванія Д. Рітер зауважив: «якби не Український Конгресовий Комітет Америки і англомовна газета «The Ukrainian Weekly», то Конгрес не знав би, що Україна не є частиною Росії» [55, с. 5]. Одним із способів виконання місії діаспори є «Українські Дні в Конгресі США», які відбуваються щорічно у Вашингтоні, починаючи з 2005 р., організатором яких є УНІС. Метою такого проекту є ознайомлення з основними чинниками у сфері формування політики США щодо України, з поглядами на сучасну ситуацію та перспективи розвитку відносин між двома країнами, а також зустрічі з представниками своїх регіонів у Палаті представників та Сенаті США [55, с. 5]. Зокрема, предметом обговорення є збільшення іноземної допомоги США Україні; вступ України у НАТО; визнання Голодомору – геноцидом в Україні 1932-33 рр., а також загалом українсько-американські відносини [56].

У 2008 р. договірна база між Україною та США поповнилася надзвичайно важливими документами. Перебуваючи у Вашингтоні, міністр закордонних справ України В. Огризко підписав із держсекретарем США К. Райс українсько-американську «Хартію про стратегічне партнерство та безпеку». Як зазначив колишній посол України в США Ю. Щербак, Хартія «...підкреслює наші особливі відносини зі Сполученими Штатами Америки, свідчить про те, що США небайдужі до нашої геополітичної долі під впливом зростаючих загроз щодо нашої незалежності і нашої територіальної цілісності» [57, с. 6]. У цьому

році було підписано «Меморандум про взаєморозуміння між урядом України та Америки» [58] та «Меморандум про взаєморозуміння між міністерством економіки України і міністерством торгівлі США» [59].

У 2008 р. активно обговорювалося питання щодо членства України в НАТО. На початку року Сенатори Р. Лугард та Д. Байден винесли на розгляд Сенату США резолюцію S.Res. 439, в якій йшлося про те, що Уряд Грузії та Уряд України висловили бажання приєднатись до Євро-Атлантичного Альянсу; Грузія і Україна тісно співпрацюють з НАТО і членами цієї організації, щоб відповідати критеріям наступного членства у НАТО. 14 лютого 2008 р. за неї одногосно проголосували в Сенаті [60, р. 3, 19]. Зважаючи на важливість цього питання для України, УККА надіслав листа до СКУ з проханням звернутися із закликом до українських громад країн-членів НАТО працювати з їхніми урядами для підтримки ініціативи України щодо ПДЧ у НАТО [61, с. 2].

Конгресова діяльність УНІС включала захист резолюцій Сенату та Палати Представників [62]. За підтримки США Україна досягла прогресу у відносинах з НАТО, отримавши в квітні 2008 р. перспективу для членства, та в грудні того ж року, за результатами засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ Альянсу, аналогічний до ПДЧ формат подальшої підготовки до вступу в НАТО – Річні національні програми [63, с. 71]. Б. Обама як кандидат у президенти США (жовтень, 2008 р.) зазначив, що «...Друзі України на Заході повинні далі відігравати ключову роль у побудові безпечного і благополучного майбутнього для українських громадян» [64, с. 9]. Такої ж думки дотримувався і кандидат у президенти США від Республіканської партії Дж. Маккейн [65, с. 9].

Після приходу до влади у 2009 р. Б. Обама члени УККА вважали своїм обов'язком обговорити з представниками Державного департаменту США, Білого Дому, Сенату і Палати представників США політичні плани нової Адміністрації щодо України. За словами президента УККА Т. Олексій, «...тепер дуже важливим для української громади є донести до відома нової Адміністрації наші турботи, особливо під час цього критичного періоду формування політичного напрямку, і ми сподіємось на початок такого діалогу» [66, с. 2]. Висловлено занепокоєння під час зустрічі з урядовцями, що Україна може «згубитись у мішку» із «перезапуском» відносин із Росією [66, с. 2].

Упродовж 2010-2011 рр. реальний діалог розгортався щодо ролі України у стабілізації відносин на європейському континенті та майбутніх відносин між країнами Сходу і Заходу. Так, 22 липня 2010 р. КУК спільно з УНІС співорганізували в Капітолії брифінг із помічником заступника державного секретаря з європейських справ Д. Расселом. Головні проблеми обговорення стосувалися енергетичної безпеки; відходу від демократичних тенденцій в Україні; політичного переслідування лідерів опозиції, а також стратегічного партнерства між Україною та США [67, с. 341]. Ця ж проблематика стала визначальною під час проведення відеоконференцій між КУК і депутатами

українського парламенту [67, с. 342].

На початку 2011 р. питання про стратегічне партнерство між США і Україною, права української меншини в Росії, встановлення у Вашингтоні пам'ятника жертвам Голодомору в Україні стали предметом обговорення під час зустрічі О. Моцика із провідниками КУК. Ці самі питання обговорювались у лютому 2011 р. під час візиту Міністра закордонних справ України К. Грищенка до Вашингтону [68, р. 1, 4]. Такі зустрічі, як зазначив О. Моцик, впливають на розвиток українсько-американських взаємин, становлення і розбудову України як сильної, незалежної, демократичної держави [69, с. 1].

Як уже зазначалося, важливим пунктом порядку денного двосторонніх відносин є спільна робота для забезпечення ядерної безпеки. З часу аварії на ЧАЕС США надали 240 млн. дол. на проекти з відбудови Чорнобильського укриття, а в 2011 р. зробили додатковий внесок у розмірі 123 млн. дол. на ці потреби, а також закликали інші країни збільшити їхню підтримку. На прийнятті цього рішення мала вплив конференція «25 років трагедії Чорнобиля: наслідки ядерної катастрофи», яку 4 травня 2011 р. у Вашингтоні в одному із залів Конгресу США організували спільно Посольство України у США та УККА [70, с. 72].

У 2011 р. виповнилося 20 років з дня історичного Акта проголошення незалежності України. УККА спільно з КУК відзначили цю подію в приміщенні бібліотеки Конгресу США. На урочистостях була присутня секретар Федерального округу Колумбія С. Брок-Сміт, яка оголосила прийняте рішення мерією міста Вашингтон про відзначення 1 грудня Днем України у Вашингтоні [69, с. 11]. Також були вручені нагороди ім. М. Грушевського видатним американським посадовцем, які найбільше сприяли лобюванню інтересів України. Першим лауреатом став сенатор Р. Лугар (республіканець з Індіани), член сенатського комітету в справах міжнародних зв'язків і довголітній прихильник проукраїнських питань. Наступним лауреатом став відомий член Конгресу США С. Левін (демократ з Мічигану), член Комітету шляхів та засобів Палати представників і співголова КУК, який протягом десятиліть сприяв у вирішенні різних проблем, що стосувалися України. Нагороджено також конгресменку М. Каптур (демократку з Огайо), співголову КУК, яка у своєму виступі зазначила: «Продовжуйте боротися за справедливу справу, тримайтеся своєї долі, будьте наполегливими, і пам'ятайте, що для реальних змін потрібно багато часу» [55, с. 5]. Високої нагороди був удостоєний Р. Попадюк – перший посол США в незалежній Україні, який також підкреслив свою приналежність до української американської громади та непохитну надію на те, що Україна досягне повної демократизації [55, с. 5].

Діалог України з багатьма державами світу, зокрема й зі США, не припиняється і до нині. Однак його рівень та зміст зазнають втрат, об'єктивно зумовлених внутрішнім становищем у нашій державі. Українська діаспора США глибоко занепокоєна таким станом речей, тому під час проведення

Українських Днів в Конгресі США, які відбувались 25-26 квітня 2012 р. означеними темами для обговорення були – сучасні українсько-американські відносини, порушення цивільних свобод в Україні, а також майбутні парламентські вибори [71, с. 188].

Особливою подією для української громади у США та й усього світу стало проведення 19 травня 2012 р. у Чикаго міжнародної конференції «Оцінка відносин між Україною і НАТО напередодні Саміту НАТО в Чикаго». Конференція стала результатом об'єднаних зусиль організованої української діаспори, з метою привернення уваги учасників Саміту НАТО у Чикаго і Президента України В. Януковича до питання справжньої загрози, перед якою опинилося демократичне майбуття України та її національна безпека [72, с. 4].

22 вересня 2012 р. Сенат США схвалив резолюцію стосовно України, в якій засуджував дії адміністрації президента В. Януковича, спрямовані на політично мотивоване ув'язнення колишнього прем'єра Ю. Тимошенко. Сенат США закликав адміністрацію В. Януковича негайно звільнити Ю. Тимошенко й інших політичних ув'язнених. Також сенат попросив ОБСЄ чинити багатосторонній дипломатичний тиск на В. Януковича, щоб звільнити Ю. Тимошенко, і закликав Державний департамент США видати заборону на видачу віз тим, хто відповідальний за ув'язнення Ю. Тимошенко й погане поводження з нею [73].

В час важких випробувань для України восени 2013 р. та взимку 2014 р., українська діаспора США доклала максимум зусиль до надання допомоги нашій державі всіма можливими способами: організація та відправка гуманітарної допомоги, виступи та протести на пагорбі Капітолію, підтримка постійного контакту з місцевою та міжнародною пресою, зустрічі з високопосадовими урядовими особами, збір фондів, щоб допомогти борцям України, і набагато більше. Результатом стало те, що Уряд і Конгрес США виступили з критикою репресивних дій адміністрації президента В. Януковича, спрямованих на придушення громадського руху за Євроінтеграцію. Сенат і Державний департамент США засудили застосування насильства проти мирних демонстрантів у Києві 30 листопада, 1 грудня і 11 грудня 2013 р. [74; 75]. Після перемоги Революції гідності, США надали революційному уряду України всебічну допомогу [76]. Колишнього президента В. Януковича було внесено у санкційні списки [77]. Неоголошена війна на Донбасі (лютий 2014 р.) та анексія Криму (березень 2014 р) стали новим етапом взаємовідносин між США та Україною. 18 грудня 2014 р. президент Б. Обама підписав «Закон про підтримку свободи України» [78]. «Моя адміністрація буде продовжувати тісно співпрацювати з союзниками і партнерами в Європі і на міжнародному рівні відповідати на розвиток подій в Україні й буде продовжувати продумувати наші санкції у відповідь на дії Росії» [79].

Наприкінці 2016 р. багато хто, як в Україні, так і в Європі та США, були шоковані несподіваною перемогою Д. Трампа на президентських виборах,

риторику та частину передвиборних обіцянок якого сприймали досить негативно. «Його сприймали як ледь не проросійським кандидатом через його заяви про те, що США лише виграс, якщо матиме гарні відносини з Росією і те, що він припускав зняття антиросійських санкцій, а також обіцяв переглянути відносини з НАТО та ЄС» [80].

Проте, з часом ці побоювання розвіялися. Натомість влітку та восени відбулися дві зустрічі між Д. Трампом та П. Порошенком, під час яких обговорювалися проблеми співробітництва двох країн. Після цих зустрічей напруження у відносинах зменшилось, а глава держави подякував закордонним українцям за підтримку та допомогу. «Ніколи за всю історію української держави, після відновлення Незалежності, Україна не відчувала такої величезної допомоги, об'єднання всіх українців світу, щоб реалізовувати завдання, які нині стоять перед українською державою», – підкреслив він. Зокрема, П. Порошенко нагадав про створення нової армії України, зокрема за допомоги української діаспори. Глава держави зазначив кроки, які зробив американський Конгрес у допомозі Україні, зокрема рішення про надання оборонної зброї [81]. У грудні Д. Трамп підтримав оборонний бюджет США на 2018 р., де Україні виділялося 350 млн дол. допомоги, зокрема на летальну зброю. Також було прийняте важливе рішення про поставку протитанкових ракетних комплексів в Україну [80].

За досліджуваний період українсько-американські взаємини при підтримці діаспори пройшли різні етапи: від визнання України незалежною державою та встановлення з нею дипломатичних відносин до підписання договору про «стратегічне партнерство». Нинішня українська громада США презентує спектр настроїв і думок, підходів і бачень.

Основні напрямки співпраці української діаспори з офіційними установами США відповідають внутрішнім і зовнішнім інтересам України. КУК, УНІС, УККА, мережа інших організацій проводять активну діяльність, спрямовану на висвітлення основних потреб українців, становлення незалежної України та забезпечення її позитивного іміджу, що є важливим чинником захисту та просування її національних інтересів. Інформаційна діяльність цих установ, зокрема на теренах ООН, сприяє поширенню об'єктивної інформації серед представників міжнародних організацій, органів влади та мас-медіа США про прагнення українського народу розбудувувати власну незалежну державу та виробити стратегію, спрямовану на європейську інтеграцію, забезпечення міжнародної безпеки, створення світу, вільного від ядерної зброї. Багатостороння діяльність українців США слугує створенню міжнародної інформаційної атмосфери, сприятливої для політичного та соціально-економічного розвитку України, і, зокрема, сприйняття її світовим співтовариством як надійного, передбачуваного партнера, що є прихильним до зміцнення демократичних засад суспільного життя та подальшої лібералізації економіки, володіє значним потенціалом, має багату культуру та історію.

Список використаних джерел та літератури

1. Бурмака Н. Олександр Моцик: «Наші держави та нації вибудували ефективний формат взаємодії». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nadiya.com.ua/publ/publikaciji/statti_nadiji_burmaki/35-1-0-66
2. Серебрянников В. Президенты США в роли воителей // Социально-гуманитарные знания. – 2005. – № 6. – С. 251-268.
3. Горелов Д. Актуальні проблеми розвитку стосунків української діаспори США з Україною // Наукові записки: Збірник. – 2006. – Вип. 29. – С. 376-384.
4. ЦДАГО України. Ф. 1. Центральний Комітет Комуністичної партії України. Оп. 32. Спр. 2459. Записки, довідки, інформаційні листи відділу пропаганди ЦК КПРС про внески УРСР у бюджети і міжнародні фонди в 1986-1987 рр. та інші питання зарубіжних зв'язків України. 5 січня 1988 р. – 24 серпня 1988 р., 199 арк.
5. Лозинський А. Щоденник Незалежності – США визнали Україну // Закордонна Газета. – 2011. – 18 трав. – С. 7.
6. Лозинський А. Щоденник незалежності – США визнали Україну // Kyiv Post. – 2011. – 12 трав. – С. 4.
7. Лозинський А. Зі Щоденника Незалежності: США визнали Україну // Час і події. – 2011. – 3 берез. – С. 3.
8. Лист-звернення управителя, працівників та гостей «Союзівки» до Президента Джорджа Буша // Іванців Є. Керівник, працівники і гості «Союзівки» закликають президента визнати Акт незалежності України // Свобода (США). – 1991. – 29 серп. – С. 1.
9. Lapuchak C. Ukraine, Russia sign interim bilateral pact // The Ukrainian Weekly. – 1991. – 1 September. – P. 1, 8.
10. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6500. Відбудеться всенародна маніфестація з рамени УККА і УАКРади // Свобода (США). – 1991. – 30 серп. – С. 1.
11. Тобі, Україно: Історія Координаційного Комітету Допомоги Україні в США. 1991-2003 / О. Сліпушко (упоряд.). – К.: Аконт, 2004. – 256 с.
12. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6500. Дж. Буш і Л. Кравчук відбули довшу розмову в Білому домі // Свобода (США). – 1991. – 27 верес. – С. 1.
13. Kolomyiets M. Kravchuk delegation in U. S. capital emphasizes Ukraine's independence // The Ukrainian Weekly. – 1991. – 6 October. – P. 1, 5.
14. Resolution urges diplomatic ties with Ukraine // The Ukrainian Weekly. – 1991. – 6 October. – P. 1, 16.
15. Запис телефонної розмови між президентом СРСР Горбачовим і президентом США Бушем напередодні Всеукраїнського референдуму на підтримку Акта незалежності України // Україна: антологія пам'яток державотворення (X-XX ст.): у 10 т. / редкол.: І. М. Дзюба [та ін.]. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. – Т. 10: Відродження й утвердження української державності (1997-2005 роки) / упоряд., передм. та прим. В. Сергійчука. – 2009. – 672 с.
16. White House reacts to referendum // The Ukrainian Weekly. – 1991. – 8 December. – P. 3, 12.
17. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6500. Дж. Флоріо підтримує незалежність України // Свобода (США). – 1991. – 13 груд. – С. 1, 5.
18. United States recognizes Ukraine, plans to establish diplomatic relations // The Ukrainian Weekly. – 1991. – 29 December. – P. 1.
19. Ukraina dyplomatychna: Scientific yearbook / Compiling editors: Leonid Gubersky ect. – Kyiv: The Directorate General for Servicing of International Representation, 2011. – 1039 p.
20. Геча Д. Чи світ знає про Україну? // Свобода (США). – 1992. – 27 серп. – С. 4.
21. ЦДАВО України. Ф. 5233. Адміністрація Президента України. Оп. 1. Адміністрація Президента України Л. Кравчука. Спр. 16. Документи про підготовку матеріалів до візиту

- Президента США, питання делегації України на 47-й сесії ГА ООН та інші. 9 березня 1992 р. – 2 грудня 1992 р., 101 арк.
22. Кравчук Л. Є така держава Україна: Матеріали з виступів, інтерв'ю, прес-конференцій, брифінгів, відповідей на запитання / Упоряд. та передм. М. Шепакватого. – К.: Глобус, 1992. – 223 с.
  23. Markus D. Ukraine's first Consulate in U.S. opens in Chicago cultural center // *The Ukrainian Weekly*. – 1992. – 18 October. – P. 1, 3.
  24. Амбасада України стала дійсністю у Вашингтоні // *Свобода (США)*. – 1993. – 9 берез. – С. 1.
  25. Труш О. Потрібна допомога Генеральному консулятові України // *Свобода (США)*. – 1993. – 18 трав. – С. 3.
  26. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6502. Ворох С. «Клюб 700» – для консулату в Нью Йорку // *Свобода (США)*. – 1994. – 17 черв. – С. 3.
  27. Недошитко І. Спонсорська допомога українців США в організації дипломатичних представництв (поч. 90-х рр. ХХ ст.) // *Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук: [матеріали всеукраїнської наукової конференції (м. Дніпропетровськ, 7-8 жовтня 2012 р.)]: у 2 ч. – Ч. II / [наук. ред. О.Ю. Висоцький]. – Дніпропетровськ: Свідлер, 2012. – С. 120-122.*
  28. Shylga O. Foreign policy of independent Ukraine. Summing-up the twenty-year period // *Ukraina dyplomatychna: Scientific yearbook / Compiling editors: Leonid Gubersky ect. – Kyiv: The Directorate General for Servicing of International Representation, 2011. – 1039 p.*
  29. ГДА МЗС України. Ф. 2 (двосторонні договори і угоди). Оп. 6. Спр. 113. Заява про Американсько-Українські відносини і розбудову демократичного партнерства від 6 травня 1992 р., 7 арк.
  30. ГДА МЗС України Ф. 2 (двосторонні договори і угоди). Оп. 6. Спр. 118. Угода про торговельні відносини між Україною і США від 6 травня 1992 р., 5 арк.
  31. ГДА МЗС України. Ф. 2 (двосторонні договори і угоди). Оп. 6. Спр. 113(5). Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України і Урядом США від 7 травня 1992 р., 3 арк.
  32. ЦДАВО України. Ф. 5233. Адміністрація Президента України. Оп. 1. Адміністрація Президента України Л. Кравчука. Спр. 270 Листування з представниками української діаспори за кордоном, 26 арк.
  33. Войтович З. Пам'ять про минуле – запорука майбутнього // *Свобода (США)*. – 2009. – 17 квіт. – С. 7.
  34. ЦДАВО України. Ф. 5233. Адміністрація Президента України. Оп. 2. Адміністрація Президента України Л. Кучми. Справа 421. Документи про зв'язки з представниками української діаспори за кордоном. 25 січня 1995 р. – 6 грудня 1995 р., 121 арк.
  35. ГДА МЗС України. Ф. 2 (двосторонні договори і угоди). Оп. 6. Спр. 849. Хартія Українсько-Американського партнерства, дружби і співробітництва від 22 листопада 1994 р., 4 арк.
  36. Shylga O. Foreign policy of independent Ukraine. Summing-up the twenty-year period // *Ukraina dyplomatychna: Scientific yearbook / Compiling editors: Leonid Gubersky ect. – Kyiv: The Directorate General for Servicing of International Representation, 2011. – 1039 p.*
  37. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6504. Г. Удовенко відвідує ЗСА // *Свобода (США)*. – 1996. – 23 жовт. – С. 1.
  38. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6506. Гороховський А. Америка-Україна: стратегічне партнерство // *Свобода (США)*. – 1998. – 24 липня. – С. 8.
  39. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6504. Кузьмович О. Г. Удовенко відбув ряд політичних зустрічей в Нью Йорку // *Свобода (США)*. – 1996. – 9 жовт. – С. 1, 5.
  40. Kuzio T., Deychakiwsky O. A guide to who's who in D.C.'s Ukraine-related activities // *The Ukrainian Weekly*. – 2005. – № 32. – P. 6, 9.
  41. Привітання Президента України Леоніда Кучми учасникам і гостям XVII Конгресу Українців Америки // *Україна: антологія пам'яток державотворення (X-XX ст.): у 10 т. /*

- редкол.: І.М. Дзюба [та ін.]. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. – Т. 10: Відродження й утвердження української державності (1997-2005 роки) / Упоряд., передм. та прим. В. Сергійчука. – 2009. – 672 с.
42. Посольство України у Сполучених Штатах Америки. Політичні відносини. Українсько-Американська парламентська співпраця. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/usa/ua/8286.htm> поміняла на 87
  43. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6510. Марцелюх М. Новий Посол США в Україні зустрівся з Коаліцією за безпеку та демократію в Україні // Свобода (США). – 2006. – 23 черв. – С. 11.
  44. Барановський Р. Звіт діяльності Української американської координаційної ради (УАКР) // VIII Конгрес СКУ (18-21 серпня 2003 р., Київ): звіти (1998-2003). – К.: Укр. Дім, 2003. – 252 с.
  45. Україна здобуває друзів у конгресі США. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravda.if.ua/print.php?id=19947>
  46. Чабан М. Борис Тарасюк виступив в Чиказькій раді міжнародних відносин // Час і події. – 2002. – Ч. 144. – С. 4.
  47. Сивак О., Черник П. Новітні українсько-американські відносини // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2010. – Вип. 22. – С. 87-93.
  48. Звіт Українського конгресового комітету Америки (грудень 1998-серпень 2003 р.) // VIII Конгрес СКУ (18-21 серпня 2003 р., Київ): звіти (1998-2003). – К.: Укр. Дім, 2003. – 252 с.
  49. ГДА МЗС України. Ф. 1 (справи постійного зберігання за 1988-2005 рр.). Оп. 5. Спр. 11272. Питання культурних зв'язків з закордоном (загальне). 15 січня 2001 р. – 17 вересня 2001 р., 200 арк.
  50. ГДА МЗС України. Ф. 1 (справи постійного зберігання за 1988-2005 рр.). Оп. 5. Спр. 12481. Питання культурних зв'язків з закордоном (загальне). 9 січня 2002 р. – 26 грудня 2002 р., 46 арк.
  51. ЦДАЗУ. БФ. 3. Інв. № 6509. Америка з пошаною вітає нового Президента України // Свобода (США). – 2005. – 8 квіт. – С. 1, 3.
  52. Твардовський П. Президент України Віктор Ющенко в Америці // Вісті УЗО. – 2005. – Ч. 50(70). – С. 1.
  53. Савків М. Звіт Українського конгресового комітету Америки (серпень 2003 – серпень 2008) // IX Світовий Конгрес Українців «Україна пам'ятає – світ визнає» (20-22 серпня 2008 р., Київ): звіти (2003-2008). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrainianworldcongress.org/UserFiles/File/%D0%86%D0%A5congress/UCCA.pdf>
  54. Shust Fylypovych C. Yuschenko receives Liberty Medal, and hero's welcome, in Philadelphia // The Ukrainian Weekly. – 2005. – 25 September. – P. 1, 6.
  55. Свято на честь України відбулось в Конгресі США // Свобода (США). – 2011. – 21 жовт – С. 1, 5.
  56. Петричка Р. У Вашингтоні проходять «Українські дні – 2010». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrainian.voanews.com/content/ukrainian_days_2010_03_18-88434147/229812.html
  57. Волович О. Україна – США: стратегічне партнерство // Міжнародний кур'єр. – 2009. – № 3(58). – С. 6-7.
  58. ГДА МЗС України. Ф. 2 (двосторонні договори і угоди). Оп. 6. Спр. 5420. Меморандум про взаєморозуміння між урядом України та Америки 10 листопада 2008 р., 3 арк.
  59. ГДА МЗС України Ф. 2 (двосторонні договори і угоди). Оп. 6. Спр. 5943. Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством економіки України і Міністерством торгівлі США. 28 травня 2008 р., 3 арк.
  60. Lugar resolution supports NATO MAP for Georgia and Ukraine // The Ukrainian Weekly. – 2008. – 10 February. – P. 3, 19.

61. Конгрес США підтримує ПДЧ НАТО для України // Український Клівленд. – 2008. – Вип. 2(10). – С. 2.
62. Річний звіт 2008 Українського Конгресового Комітету Америки [Електронний ресурс]/ – Режим доступу : http://ucca.org/images/stories/national_office/annual_report/2008-annual-report-ukr.pdf.
63. Шамшур О.В. Сучасні Українсько-Американські відносини (2008-2009) // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2009. – Вип. 15. – С. 70-77.
64. Барак Обама привітав українців та засипав компліментами Україну // Український Клівленд. – 2008. – Вип. 9-10(17-18).
65. Джон Маккейн привітав американських українців // Український Клівленд. – 2008. – Вип. 9-10(17-18).
66. Делегація УККА зустрілася з урядовими посадовцями напередодні візиту президента США Обама до Москви // Час і події. – 2009. – Ч. 26. – С. 12.
67. Олексій Т. Звіт із діяльності Українського конгресового комітету Америки (вересень 2010 – червень 2011) // Річні загальні збори світового конгресу Українців (21-23 серпня 2011 р. Київ, Україна). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrainianworldcongress.org/UserFiles/File/Annual_Meetings_2011/Reports/UCCA.pdf
68. Bihun Y. U.S. and Ukraine convene meeting of Strategic Partnership Commission // The Ukrainian Weekly. – 2011. – 20 February. – P. 1, 4.
69. Шуль А. У бібліотеці Конгресу США відзначено 20-річчя незалежної України // Свобода (США). – 2011. – 23 верес. – С. 1, 11.
70. Потехін О. Українсько-американські відносини в контексті проблем сучасної зовнішньої політики України // Агора. Наука без кордонів. 2012. – Вип. 11. – С. 68-77.
71. Олексій Т. Звіт із діяльності Українського конгресового комітету Америки (вересень 2011 – червень 2012) // Річні загальні збори світового конгресу Українців : 45-ліття СКУ (7-9 вересня 2012 р., Греція): зб. звітів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrainianworldcongress.org/UserFiles/File/Annual_Meeting_2012/UCCA.pdf
72. Іванишин-Угриня С. Репортаж з міжнародної конференції «Оцінка відносин між Україною і НАТО напередодні Саміту НАТО у Чикаго» // Час і події. – 2012. – Ч. 21. – С. 4.
73. Українсько-американські відносини. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
74. Сенат США ухвалив резолюцію з погрозами Януковичу і Ко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ipress.ua/news /senat_ssha_uhvalyv_rezolyutsiyu_na_pidtrymku_ukrainskogo_narodu_37543.htm
75. США висловили огиду до рішення української влади задавити Євромайдан. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ipress.ua/news/ssha_vyslovyly_ogydu_do_rishennya_ukrainskoi_vlady_zadavyty_yevromaydan_35423.html
76. FACT SHEET: U.S. Crisis Support Package for Ukraine. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.whitehouse.gov/ the-press-office/2014/04/21/fact-sheet-us-crisis-support-package-ukraine>
77. FACT SHEET: Ukraine-Related Sanctions. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.whitehouse.gov/the-pressoffice/2014/03/17/fact-sheet-ukraine-related-sanctions>
78. President Obama Signs Ukraine Freedom Support Act of 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tmtindustryinsider.com/2014/12/president-obama-signs-ukrainefreedom-support-act-of-2014>
79. «Акт на підтримку свободи України 2014» став законом. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dt.ua/POLITICS/akt-na-pidtrimku-svobodi-ukrayini-2014-stav-zakonom-obama-159564_.html
80. Потіха А. Відносини України та США на сучасному етапі в оцінках політиків і експертів // Україна: події, факти, коментарі. – 2018. – № 3. – С. 27-33. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2018/ukr3.pdf>

81. Разом ми побудуємо сильну Україну: Порошенко у США зустрівся із представниками українських та кримськотатарських громад. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/politika/poroshenko-u-ssha-zustrivsyia-iz-predstavnikami-ukrayinskih-ta-krimskotatarskih-gromad-993372.html>

Недошитко І.Р. Українська діаспора США в формуванні міжнародного іміджа України (1991-2018 гг.).

Исследован вклад диаспоры в признании Соединенными Штатами Америки независимости Украины, выяснено влияние диаспоры на развитие межгосударственного сотрудничества, определена ее роль в защите национальных внешних и внутренних интересов и утверждению Украинского государства на мировой арене.

Проанализированы результаты участия диаспоры во внешнеполитической деятельности Украинского государства. В 2008 г. договорная база между Украиной и США пополнилась чрезвычайно важным документом – Хартией о стратегическом партнерстве и безопасности. При поддержке США украинская сторона достигла прогресса в отношениях с НАТО, получив в апреле 2008 г. перспективу членства, в декабре того же года – аналогичный к ПДЧ формат дальнейшей подготовки к вступлению в НАТО – годовые национальные программы.

Отмечено, что основные направления сотрудничества украинской диаспоры с официальными учреждениями США отвечают внутренним и внешним интересам Украины. Конгрессный украинский кокус, Украинская национальная информационная служба, Украинский конгрессный комитет Америки, сеть других организаций проводят активную деятельность, направленную на освещение основных проблем украинцев, обеспечения международного имиджа Украины.

Ключевые слова: *внешняя политика, двустороннее сотрудничество, стратегическое партнерство, международные организации.*

Nedoshytko I. The Ukrainian Diaspora of the USA in the Formation of International Image of Ukraine (1991-2018).

The article is dedicated to the research of contribution of diaspora to recognition of Ukrainian independency by the United States of America. The influence of diaspora on the development of international cooperation is clarified; its role on protection of national internal and external interests and consolidation of Ukraine on the world stage are highlighted.

The results of diaspora participation in the foreign policy activity of the Ukrainian state are analyzed. In 2008, the contractual framework between Ukraine and the USA was supplemented by an extremely important document – the Strategic Partnership and Security Charter. With the support of the United States, the Ukrainian side has made progress in its relations with NATO, receiving the prospect of membership in April 2008, in December of the same year – a similar format to the MAP for further preparation for NATO membership – Annual National Programs.

It is emphasized that the main directions of cooperation of the Ukrainian Diaspora with official institutions of the USA correspond to the internal and external interests of Ukraine. Congress Ukrainian Caucus, Ukrainian National Information Service, Ukrainian Congressional Committee of America, a network of other organizations are active in covering major problems of the Ukrainians, ensuring the international image of Ukraine.

Keywords: *foreign policy, bilateral cooperation, strategic partnership, international organizations.*